

uti ironisk mening, t. ex.: *Jag ber om nåd, ers majestät (ers kongliga höghet), saken förhöll sig icke så. Jag ber om förlåtelse, ers excellens, detta är icke så alldeles enligt med rätta förhållandet. Nej, jag ber om förlåtelse, häruti misstar du dig. Jag ber om ursäkt, min herre, det kan jag ej gå in på. Jag ber om ursäkt, tag er egen hatt och icke min. Lika så nyttjas uttrycket: jo ell. nej, jag ber, jag ber ödmjukast, allerödmjukast, ofta äfven i skämtsam, ironisk, sarkastisk eller humoristisk ton. När man vill anmoda någon om en sak, tillägges äfven ofta för höflighet skull uttrycket: *jag ber, t. ex.: Jag ber, var så god och gif mig glaset ell. Gif mig glaset, jag ber.* Talesättet *Låta be sig* utmärker, att man ogera bifaller något; äfv. att man är stolt, ej vill nedlåta sig till att göra något, som önskas; äfv. att man tycker om att blifva bedd; äfv. att man genom låtsad ihärdig vägran till en bön vill dölja sin inre tillfredsställelse öfver hvad som begäres. — *Syn.* Bönfalla hos, Anhålla hos, Anropa, Besvära. — 2) (neutralt) Göra, för-rätta bön. *Att b. styrker oss i bedröfvelsen. Vaker och beder. Hon låg på knä och bad med innerlig andakt. Jag bad till Gud, att han måtte skydda mig emot mina ovänner. B. till, ifrån bords. B. för maten.* Aktivt säges någon gång: *b. en bön, b. morgon* (göra morgonbön), *b. afton* (göra aftonbön). — 3) (aktivt, i hvardagstal) Bjuda någon till gäst. *B. någon till middagen, till fadders.* Brukas ej i fråga om större, ceremoniösa bjudningar. — 4) (aktivt) Anmoda om, begära, tillsäga någon att göra något. *B. någon, att han måtte komma, äfv. b. någon (att) komma. Han bad mig stiga in. Jag skall b. honom göra mig ett skåp. Gå ut och bed budet komma in. Bed kammarjungfrun skyn-da sig.* I förebrående, snäsande ton säges: *hvem har bedt?* o. s. v., t. ex. *Hvem har bedt er om det? . . . om att lägga er i den saken? Det har ingen bedt dig om att göra det.**

BEDJANDE, a. p. 1. 1) Som beder (till Gud). *En b. nunna.* Brukas äfven substantivt, t. ex.: *Två b. lågo på knä längst fram i koret.* — 2) Som uttrycker bön. *En b. åtbörd. Hvilken b. uppsyn!* — S. n. 4. Handlingen, då man beder (helst i religiös mening).

BEDJARE, m. 5. -ERSKA, f. 1. Person, som beder (helst i religiös mening).

BEDRAGA, v. a. 5. (böjes som *Draga*) 1) Till sin egen fördel genom svek tillfoga någon förlust eller skada i handel ochandel. *B. någon i handel, i spel. Köpmannen har b-git oss. Den, som köper af den varan, blir b-agen. Han har b-git mig på 10 riksdaler.* — *Syn.* Svika, Besvika, Narra, Lura, Belura, Purra. — 2) Ej hålla sin tro, sitt löfte till någon. *Hon b-ger sin man. Jag fick hans löfte, att han skulle komma, men han har b-git mig.* — 3) (fig.) Säger eller göra något stridande mot en annans förväntan. *Han har b-git våra förhoppningar, vår förväntan, vårt förtroende, vår tillit. Jag blef b-gen i mitt hopp.* — 5) Förleda någon att tro, hvad falskt är, föra bakom ljuset, leda i villfarelse. *Tro icke, hvad han säger om N.; han b-ger dig. Jag inser nu min villfarelse och finner, att man b-git mig. B. någon med falsk lära.* (Fig.) *B. någons vaksamhet, oakadt ens v. listeligen vinna sin afsigt.* — 5) Säges figurligen om saker, som leda i villfarelse, vålla misstag. *Våra sinnen b. oss ofta. Utseendet b-ger.* — 6) (gam.) Öfverdraga.

— *B. sig*, v. r. Misstaga sig, irra sig, fara vilse. *Han bedrar sig, om han det tror. Ni bedrar er, saken förhåller sig icke så. Jag har b-git mig på honom, i min tanka om honom.* Talesättet: *Om jag ej bedrar mig* brukas, då man ej är fullkomligt säker om en sak, eller också af höflighet, t. ex.: *Om jag ej b. mig, ha vi i dag den 11 Mars; om etc., är du skyldig mig 10 R.dr.* — *Allm. Ann.* Ordet brukas ofta i sammandragen form, och nästan alltid så i hvardagsspråket.

BEDRAGANDE, n. 4. Handlingen, då man bedrar.

BEDRAGARE, m. 5. -ERSKA, f. 1. Person, som bedrar.

BEDREF, n. 5. (gam.) Företag, förehafvande, bedrifvande.

BEDRIFT, f. 5. 1) Minnesvärd handling, hvarigenom man utmärker sig framför andra. Brukas mest om företag i krig. *Han har utfört stora b-er. Svenskarnes b-er i tyska trettioåra kriget.* — *Syn.* Bragd, Hjeltedat, Idrott, (i plur.) Dater. — 2) (iron.) Dålig, nedrig handling. — *Syn.* Dåd, Streck, Skurkstreck, Bofstreck, Nidingsdåd.

BEDRIFVA, v. a. 5. (böjes som *Drifva*) 1) Begå, föröfva (något lastbart, brottsligt). *B. skälmsstycken, skurkstreck.* Brukas isynnerhet i uttrycken: *B. hor, otukt.* — *Syn.* Se *Begå.* — 2) Genom ihärdighet, slughet och tvetydiga medel genomföra något. *B. en sak, en rättgång, en ansökning.* Absolut säges: *Så b., att . . .*, t. ex.: *Han har så b-vit, att han blifvit borgmästare i Telge.* — 3) (mindre ofta, i god bem.) Med drift och nit utföra, pådrifva. *Med nit b. ett arbete, ett ärende, en affär, ett företag.*

BEDRIFVANDE, n. 4. 1) Handlingen, då man bedrifver. — 2) Tvetydig, dålig handling, hvarvid list och ränker isynnerhet gjort sig gällande.

BEDRÄGERI, n. 5. 1) Handling, hvarigenom någon bedrages. *B. i handel, i spel, i tillverkning af en vara. Hon har gjort sig skyldig till b. mot sin man.* — *Syn.* Svek; Otrohet. — 2) (fig.) Förvillse. *Sinnenas b. Jag tyckte mig se den aslidne, men det var blott ett b. af min upphetsade inbillningskraft.*

BEDRÄGLIG, a. 2. 1) (om person) a) Fallen för att bedraga andra. *Akta dig för b-a menniskor.* — b) Som gjort sig skyldig till bedrägeri, eller i handel ochandel vandel bedrager andra. *B. gäldenär, bankrulltör, köpman.* — 2) (fig. om sak) Som i ett eller annat afseende bedrager, förvillar, förleder; som ej svarar emot utseende eller hvad man väntat; opålitlig. *B. vara, is, väderlek. B-t hopp, tal, uppförande, sinne, minne, kontrakt, förslag. B. uppgift.* — *Syn.* Se *Falsk.*

BEDRÄGLIGHET, f. 5. Egenskapen att vara bedräglig. Säges både om person och sak. *Hans b. är större, än någon kan ana. Våra förhoppningar b.* — *Syn.* Se *Falskhet.*

BEDRÖFLIG, a. 2. 1) (om sak) a) Som förorsaker, medför, ger anledning till eller uttrycker bedröfvelse eller ledsnad. *En b. nyhet. Ett b-t väder. En b. uppsyn, figur, skepnad, min, hållning. B. händelse, hägkomst. B-t skådespel, minne, tillstånd. Det ser b-t ut för honom, han har dåliga utsigter.* — *Syn.* Sorglig, Ledsam, Beklaglig, Beklagansvärd, Ängslig. — b) Dålig, ömklig. *Hans bok är b. ända igenom. Aktören N:s deklamation är alltför b.* — 2) (om person; mindre brukl.) Dyster, ängslig, tråkig. *Han ser för b. ut. Hvilket b-t sällskap!*